

Motion till riksdagen 2022/23:381

av **Anna Wallentheim (S)**

Nollvision mot mobbning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att inrätta en nollvision mot mobbning och kränkningar av barn och unga och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att tillsätta en kommission som kan involvera barn och unga, civilsamhället, myndigheter och skolan för att utreda ökningen av mobbning och föreslå skarpa åtgärder och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att inrätta ett barnombud för nätet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att fler kuratorer behövs i skolan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa begreppet mobbning i skollagen för att komplettera begreppen kränkning och diskriminering för att förtydliga skolans ansvar och behovet av förebyggande åtgärder och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skolan ska vara en trygg och säker plats för våra barn och unga, men trots detta fortsätter mobbningen att öka i Sverige. Enligt Friends, en rikstäckande organisation som arbetar forskningsbaserat och förebyggande mot mobbning bland barn och unga, visar nya siffror att minst 140 000 barn och unga i Sverige har varit utsatta för frekvent mobbning det senaste året. Detta är såklart siffror som visar på ett misslyckande och som också förklarar varför Sverige halkar ner på WHO:s internationella rapport gällande mobbing. Som exempel har Sverige halkat ner från plats 2 till plats 18 gällande mobbning bland 11-åringar och från plats 4 till plats 22 gällande mobbning bland 15-åringar.

Mobbning har som vi alla vet mycket allvarliga konsekvenser, inte minst för de utsatta barnens psykiska hälsa på kort och lång sikt. Därmed kan den ökade mobbningen

säkert också ses som en anledning till den ökade psykiska ohälsan i Sverige och något som måste bekämpas. Dessutom visar statistik att flickor i Sverige är mycket mer utsatta för nätmobbning jämfört med flickor i övriga Europa, vilket gör att vi inte bara kan fokusera på den fysiska skolmiljön utan också den digitala mobbningen. Forskning visar att elever som har blivit utsatta för mobbning både i skolan och på nätet, i jämförelse med de som inte är utsatta eller utsatta för endast en form av mobbning, löper en väsentligt högre risk för suicidala tankar och suicidförsök. Med anledning av detta bör det bland annat införas ett barnombud på nätet för att jobba specifikt med den digitala nätmobbningen.

Vi som politiker ska alltid kämpa för att skapa säkra och trygga utbildningsmiljöer för våra barn och unga men också skydda dem mot nätmobbning och trakasserier i digitala miljöer. Därför är det såklart helt oacceptabelt att 140 000 barn och unga frekvent utsätts för mobbning. Den utveckling och ökning av mobbning som vi ser strider dessutom mot både skollagen och barnkonventionen, då vi genom dessa har lovat barn en uppväxt fri från mobbning.

För att vända denna negativa utveckling behövs det ett krafttag mot mobbning som bygger på långsiktiga insatser på olika nivåer. Och dessa insatser måste såklart bygga på forskning och beprövad erfarenhet. Endast då kan Sverige återgå till att vara ett föregångsland på detta område.

Enligt Friends finns det flera rimliga och kvalificerade antaganden om varför mobbningen har ökat, exempelvis:

- Brist på skyddsfaktorer (som tillitsfulla relationer med vuxna och ett positivt skolklimat)
- Ökad ojämlikhet och polarisering i samhället
- Minskad likvärdighet i skolan
- Nedskärningar i elevhälsan
- Fokus i skolan på att åtgärda och inte förebygga
- Nedprioritering av frågan hos skolledning och skolmyndigheter
- Brister i det förebyggande arbetet kopplade till kunskapsglapp
- Den ökade digitaliseringens baksidor
- Ökade nivåer av grövre våld och kriminalitet i barns och ungas liv samt
- Ökade kunskapskrav på skolbarn, vilket medför att många barn inte klarar av att fullfölja grundskolan med godkända betyg och saknar utbildning som kan leda till arbete

Detta är dock antaganden och är något som behöver utredas. Med anledning av detta bör en kommission snarast inrättas som kan involvera barn och unga, civilsamhället, myndigheter, skolan med flera för att utreda varför mobbningen ökar i Sverige för att därigenom kunna identifiera verkningsfulla åtgärder.

Vad vi idag redan vet dock är att forskning visar att det krävs att hela skolan är involverad för att förebygga mobbning. Här är såklart skolkuratoren en av de viktigaste personerna som med sin kompetens har en central roll i trygghetsarbetet på en skola. Enligt skollagen ska alla elever ha "tillgång till" elevhälsa, men tyvärr verkar den formuleringen idag lämna alltför stort utrymme för tolkning och därmed minskar elevers tillgång till elevhälsan, något vi framförallt kan se på vinstdrivande friskolor. Därför anser jag att tillgången till skolkuratorer måste ökas samt tydliggöras i skollagen så att de kan utföra sitt hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Anna Wallentheim (S)